

cos del poblet de Freixa (a l'alt Pallars, te. de Soriguera, però situat (aprox. a 1600-1700 alt.) dalt de la gran serra partionera entre l'alt Pallars i l'Urgellet; l'any 1964, vàrem arribar-hi a l'envista amb amics del Pallars, i els vells del poblet (xxxvii, 36); entremig de la bosquina tot allò és ple de clarianes i grasses prades.

3) No gaire llunyà d'allà havia de ser un duplicat, que trobo en *Spill* de Castellbò, a. 1518, en la descripció de les afrs. de la vall de Cabó: «va al toçalet de la Ginebreda, e torna a la *Pedra Ma(D)riola* e ve per lo mig de la Matta de Caller ---» (f 30v7) (esmeno esborrant la primera *l*, mer error diplogràfic). Cabó és un poble, i gran vall tributària del Segre, i encara que no molt lluny al S., des de Freixa, hi ha 15 k. d'un poble a l'altre: és difícil (crec impossible), doncs, que (3) i (2) siguin un mateix lloc més o menys extens, perquè entremig queden, totes senceres, la vall de Castellàs i la de Taús. El paisatge i l'altura, en tot cas, han de ser semblants.

4) Estany de *Marióla*, en el més alt Pallars, te. Tavascan: és al capdamunt de la gran vall de Cardós, i en la part més alta de la ribera de Tavascan, que neix a la ratlla de França, en tres riberetes: una que brolla de les aigües de l'estany, i a Palomera s'ajunta amb el Barranc del Port (per on es passa a França) i la del Fangassal; deu estar entorn de 2500 alt. (1934, LL. 24, p.55).

5) Vall de *Marióla*, pda. del vast terme de la ciutat de Lleida. És en direcció a Gardeny, entre aquest puig encastellat i el Pui Bordell, que avui ja va quedant cobert d'edificis per la creixença urbana. Ja figura en la llista de les partides d'aquell terme, tan vast llavors, datada a. 1690, que Lladonosa m'envià copiada a l'arxiu de la Paeria (cit. entre *Tolons* i *Empressiguera*).¹ El fet és que és una vall, i que el *Na* no consta en les altres dades.²

6) *La Mariola*, altre lloc valencià, pda. de muntanya, te. Llíber (oït *la marióla*, (1963, xxxiv, 82.15). Però impossible confondre'l ni derivar-lo de (1), car hi ha més de 50 k. entremig, i amb els rius i serres que separen les dues comarques.

7) En fi una variant masculina, *Mariolo*, per cert de lloc ben parió al (4), i quasi en la mateixa comarca. Conegut en doble variant (N- o M-), però amb terminació -o. És un dels grans estanys, i dels més alts, dins el circ lacustre de Cabdella (uns 35 k. al SO del (4) Oït *mariólo*, ja el 1953, com a nom de l'estany i de tota la seva comarcada, quan me'ls mostrava el vell guia Borrell de Taüll des del cim del Bony Blanc de St. Nicolau; confirmat el 1970, per l'altre gran guia Ramon Gil Escuder de Boí, quan me'n mostrava les carenes, des del cim del Pleta-Mala: adés li oïa jo «*de mariólo*», adés «*lo mariólo* és ---».

Var. (b): A Cabdella alguns diuen *Neriolo*, altres *Mariolo* com els de la Vall de Boí (com un dels meus dos inf. de Cabdella, un més vell que l'altre, 1957:

xxxvii, 153). A Joan Lluís Pallarès uns pastors de la Torre de Cabdella li enumeraven en ordre topogràfic «Serra de Mig, Pic de Montseny, pic de *Nariolo*, Tossal de Spasa, C. de Peguera, Tossal de Paiasso» (1957). Suposo que aquesta variant en N- és deguda a contaminació de *nere* (NIGRUM), nom de diversos estanys i riuetes d'aquelles valls.

ETIM. que ja vaig suggerir breument en el *DECat.* v, 282. Es tracta de set homònims de forma idèntica (llevat la -o masc. de l'últim, amb -o conservada pel conegut tret de fonètica pre-catalana: *E.T.C.* i, 122); tots ells ben separats, i independents entre ells, però amb característiques locals semblants: a grans altures i en paratges propis per pasturar-hi i jaure-hi bestiar, frescals i ventejats o ombrívols, excepció a penes el (5), que tanmateix és una vall, entre turons i abans pasturada.

Doncs: MERIDIOLA, dim. de MERIDIES 'migdia', que en llenguatge pastoral s'aplicà als llocs on s'estejaven o s'amorriaven els ramats i escamots, a l'hora de les grans calors: MERIDIOLA seria 'el petit sestador', 'el suau o dolç amorriador', potser usat amb valor col·lectiu. Nom homòleg i paral·lel dels altres derivats toponímics de la mateixa arrel que anirem descabellant en aquest article: *Meriedo*, *Meriales*, *Mereig*, *Meritxell*, *Merades*, *Meraner*, *Merea*.

Trobem encara algun cas del precedent tipus toponímic, ja en domini occità, si bé a l'extrem SE., no lluny del nostre territori.

8) *Mariole*, bergerie, en terme de *Coustaussà* (Sabarthès, *Di.To.Aude*). Crec que no es refereix al mateix lloc sinó a un o dos homònims més, el que troba Ponsich (*Top.* 180) arran o dins la zona occitana atribuïda al dept. PyrOr., comentant un doc. antic de l'a. 842: «un pago *Fenuleto* --- villares --- *Amariolas*», explicant: «par une fragile hypothèse, après bien d'autres, d'un MARIUS attribué à Maury (entre Estagell i St. Paul de Fenouillet) --- est à rapprocher de *Mayroles*, nom d'une bergerie du terme de Duilhac, sur les confins du Fenouilhédès mais en fait en Perapertusès».

En aquests noms occitans, de nou es tracta de MERIDIOLA si bé aquest últim en plural; i amb transposició de la *i* en la forma moderna, i aglutinació de *a* locativa, en l'antiga, com en *Amariedo* (var. de *Mariado*, infra). Notem que aquí es tracta també de «bergeries»: pletes de pasturatges, en les muntanyes de les Corberes: d'acord amb el sentit que hem establert com etimològic.

I sospitem que és també l'origen d'un mot local del dial. més nòrdic de Portugal: minhoto *meriola* que Krüger recollí amb la definició 'piló de rocs que amollona un camí' (*Die Hochpyrenäen*, VKR VIII, 18),